

ÚRSKURÐARNEFND UM VIÐSKIPTI VIÐ FJÁRMÁLAFYRIRTÆKI

Fjármálaeftirlitið · Suðurlandsbraut 32 · 108 Reykjavík · Sími: 525 2700 · Fax: 525 2727

Ár 2005, mánudaginn 24. október, er fundur haldinn í Úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Guðjón Ólafur Jónsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Grétar Grétarsson, Íris Ösp Ingjaldsdóttir og Sölvi Sölvason.

Fyrir er tekið **mál nr. 8/2005:**

**M
og
A
gegn
fjármálafyrirtækinu F**

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r:

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, og A, hér eftir nefnd sóknaraðilar, annars vegar, og fjármálafyrirtækið F, hins vegar, hér eftir nefnt varnaraðili.

Málið barst úrskurðarnefnd 22. júní 2005 með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 21. sama mánaðar. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 23. júní 2005, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi B, dagsettu 14. júlí 2005. Bréfið var sent sóknaraðilum með bréfi nefndarinnar, dagsettu 19. júlí 2005, og þeim gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir bárust ekki. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 6. október 2005, var óskað eftir frekari upplýsingum frá varnaraðila og bárust þær með bréfi nefnds lögmanns, dagsettu 11. október 2005.

Málið var tekið fyrir á fundum nefndarinnar 2. og 19. september og 24. október 2005.

II.

Málsatvik.

Þann 6. maí 2003 gerðu sóknaraðili M, og varnaraðili með sér svokallaðan einkaleigusamning um bifreiðina C. Segir í almennum skilmálum samningsins að hann sé í eðli sínu kaupleigusamningur á milli sóknaraðila sem leigutaka, varnaraðila sem leigusala og seljanda bifreiðarinnar. Með samningnum tók sóknaraðili M, ofangreinda bifreið á leigu til 15. maí 2005. Samkvæmt 1. gr. einkaleigusamningsins skyldi sóknaraðili leggja fram við undirritun og fyrir afhendingu bifreiðarinnar tryggingarfé hjá varnaraðila gegn afhendingu móttöku-kvittunar. Var féð sett til tryggingar efndum leigusamnings hvort heldur væri greiðslu leigugjalds eða öðrum efndum samkvæmt samningnum. Þá skyldi tryggingarfénu og varið til greiðslu endurkröfu seljanda við lok samningsins reyndist bifreiðin þá ekki í umsömdu ástandi.

Við undirritun samningsins lagði sóknaraðili fram umsamda tryggingu kr. 65.976 og fékk móttökukvittun. Á kvittuninni kemur fram að tryggingarféð verði endurgreitt eftir að bifreiðinni hefur verið skilað við lok leigutíma, eftir atvikum að teknu tilliti til umsamdra

frádráttarliða. Samkvæmt upplýsingum varnaraðila var fénu ekki haldið sérgreindu í bókhaldi í félagsins eða ávaxtað með sérstökum hætti. Hafi það verið nýtt í rekstri félagsins með sama hætti og annað rekstrarfé þess.

Nefndum leigusamningi lauk á umsömdum tíma 15. maí 2005 og var sóknaraðila endurgreidd tryggingarfjárhæðin, kr. 65.976, án vaxta hinn 24. sama mánaðar. Mun sóknaraðili M, við það tækifæri hafa spurst fyrir um hvort tryggingaféð bæri innlánsvexti meðan það væri í vörslu varnaraðila. Með bréfi til þessa sóknaraðila, dagsettu 25. maí 2005, var því svarað til af hálfu varnaraðila að svo væri ekki.

Málinu var skotið til úrskurðarnefndarinnar með kvörtun, dagsettri 21. júní 2005.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðilar krefjast þess að varnaraðili greiði þeim vexti, sem svari til vaxta af innlánsfé bundnu á sérreikningi til tveggja ára, af kr. 65.976 frá 6. maí 2003 til 6. maí 2005.

Sóknaraðilar kveða að ekki verði séð með góðu móti að varnaraðili hafi heimild til þess að stinga vöxtum af tryggingafé í eigin vasa, enda um eign sóknaraðila að ræða en ekki varnaraðila. Telja sóknaraðilar að varnaraðila hafi borið að varðveita féð á vörslureikningi meðan á leigutíma stóð og endurgreiða með vöxtum að leigutíma liðnum. Vísa sóknaraðilar m.a. í þessu sambandi til reglna um tryggingarfé leigusamninga og reglna um starfsemi fjármálafyrirtækja.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess aðallega að málinu verði vísað frá úrskurðarnefndinni en til vara „að nefndin komist að þeirri niðurstöðu að varðveisla tryggingarfjárlans hafi verið í fullu samræmi við lög.“

Aðalkröfu sína styður varnaraðili þeim rökum að ekki hafi verið samningssamband milli sín og sóknaraðila A, sbr. 2. mgr. 3. gr. samþykktar fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki. Verði því að vísa málinu frá úrskurðarnefndinni.

Áhrærandi varakröfu sína vísar varnaraðili til þess að engin meginregla sé til um að reikna beri vexti á tryggingafé. Þá hafi og verið óheimilt að verðtryggja samning aðila þar sem hann hafi verið til skemmri tíma en eins árs. Varnaraðili bendir á að ekkert hafi komið fram í einkaleigusamningi aðila, greiðslufirliti, sem geymi upplýsingar um lánsvexti og árlega hlutfallstölu kostnaðar, eða móttökukvittun sem benti til þess að reikna bæri vexti á umrætt tryggingafé. Þá kveður varnaraðili sig taka tillit til þess í ávöxtunarkröfu sinni að ekki séu reiknaðir vextir á það fé sem viðskiptavinir varnaraðila leggi fram sem tryggingu. Séu kjör í einkaleigusamningum við það miðuð að tryggingafé sé endurgreitt án vaxta við lok samningstíma. Sé ekki tekið stofn- eða lántökugjald af samningunum og byggist ávöxtun því eingöngu á vöxtum sem innheimtir séu. Loks tekur varnaraðili það fram að hann stundi ekki innlánastarfsemi, auk þess sem tölvukerfi hans séu ekki þannig úr garði gerð að þau geti haldið utan um innlánsvexti og útreikning á fjármagnstekjuskatti.

V.

Niðurstaða.

Í máli þessu krefjast sóknaraðilar nánar tilgreindra vaxta af tryggingafé að fjárhæð kr. 65.976., sem sóknaraðili M, lagði fram samkvæmt ákvæðum einkaleigusamnings hennar við varnaraðila og seljanda tiltekinnar bifreiðar. Krafist er vaxta frá 6. maí 2003 til 6. maí 2005.

Varnaraðili krefst þess aðallega að málinu verði vísað frá þar sem ekki sé samningssamband milli sóknaraðila A, og varnaraðila. Samkvæmt a-lið 2. mgr. 3. gr. samþykktar fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki, dagsettra 8. júní 2000, tekur nefndin til meðferðar kvartanir sem varða réttarágreining milli fjármálafyrirtækis eða dótturfyrirtækis slíks fyrirtækis annars vegar og viðskipta-manns hins vegar enda sé samningssamband milli aðila. Í málinu liggur fyrir að sóknaraðili M, og varnaraðili voru aðilar að einkaleigusamningi þeim sem mál þetta á rætur að rekja til. Lagði sóknaraðili M, fram tryggingafé það sem um ræðir og fékk það endurgreitt. Sóknaraðili A, var ekki í samningssambandi við varnaraðila og getur því ekki haft uppi kröfu um greiðslu vaxta af tryggingafénu. Verður því að vísa kröfum hans á hendur varnaraðila frá úrskurðarnefndinni. Engar forsendur eru hins vegar til að vísa málinu í heild sinni frá nefndinni og verður krafa sóknaraðila M, því tekin til efnislegrar úrlausnar.

Til vara krefst varnaraðili þess „að nefndin komist að þeirri niðurstöðu að varðveisla tryggingarfjárins hafi verið í fullu samræmi við lög.“ Skilja verður þessa varakröfu varnaraðila svo að hann krefst þess að öllum kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Um meðferð, ávöxtun og endurgreiðslu tryggingarfjár hlýtur eðli máls samkvæmt fyrst og fremst að fara eftir því hvernig um semst hverju sinni milli þess sem leggur fram féð og þess sem hefur það í vörslum sínum, enda mæli lög ekki fyrir á annan veg. Ekki er ágreiningur með aðilum um að engin ákvæði var að finna í einkaleigusamningi aðila eða móttökukvittun fyrir greiðslu tryggingarfjár þess, sem sóknaraðili M, lagði fram, um að féð skyldi bera vexti meðan það væri í vörslu varnaraðila. Kröfu sína um vexti af framlögðu tryggingafé getur sóknaraðili því ekki byggt á samningum sínum við varnaraðila. Þá verður ekki talið að um slíkt gildi almenn venja í viðskiptum eins og þeim sem hér um ræðir.

Engin almenn ákvæði eru í lögum um vexti af fé sem lagt hefur verið fram til tryggingar efndum eiganda fjárins. Í 3. málsl. 4. tölul. 1. mgr. 40. gr. húsaleigulaga nr. 36, 1994 segir hins vegar að tryggingarfé í vörslu leigusala skuli vera verðtryggt, en beri ekki vexti. Til hliðsjónar er bent á að í 1. mgr. 17. gr. laga um sölu fasteigna, fyrirtækja og skipa nr. 99, 2004 er mælt fyrir um að fjármunir sem fasteignasali taki við í þágu annarra skuli varðveittir á sérstökum vörslufjárreikningi og renni vextir, sem á vörsluféð kunni að falla, til eiganda þess. Í þeim tilvikum er hins vegar um að ræða að fasteignasali tekur við fé á grundvelli kaupsamnings kaupanda og seljanda fasteignar sem hann á ekki aðild að sjálfur og verður þeim tilvikum því ekki jafnað til þess þegar aðilar samnings semja um það sín á milli að annar afhendi hinum fé til tryggingar réttum efndum af sinni hálfu. Í 1. mgr. 3. gr. laga um vexti og verðtryggingu nr. 38, 2001 er mælt fyrir um að vexti skuli því aðeins greiða af peningakröfu að það leiði af samningi, venju eða lögum.

Samkvæmt því sem að framan greinir verður réttur sóknaraðila til vaxta af tryggingafénu hvorki byggður á samning aðila né venju eða ákvæða í lögum. Með vísan til þessa og að öðru leyti þess sem að framan er rakið, svo og þeirrar meginreglu sem þykir mega leiða af 1. mgr. 3. gr. laga nr. 38, 2001, verður ekki hjá því komist að hafna öllum kröfum sóknaraðila M.

Samkvæmt framansögðu er það niðurstaða máls þessa að vísa kröfum sóknaraðila A, á hendur varnaraðila frá úrskurðarnefndinni, en hafna kröfum sóknaraðila M, á hendur varnaraðila.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Kröfum sóknaraðila, A, á hendur varnaraðila, fjármálafyrirtækinu F, er vísað frá úrskurðarnefndinni.

Kröfum sóknaraðila, M, á hendur varnaraðila er hafnað.

Reykjavík, 24. október 2005.

Guðjón Ólafur Jónsson

Geir Arnar Marelsson

Grétar Grétarsson

Íris Ösp Ingjaldsdóttir

Sölvi Sölvason